

KATAR

İKLİMLENDİRME
SEKTÖRÜ
ÜLKE
RAPORU

2020

İÇİNDEKİLER

1. GENEL BİLGİLER	2
1.1. KONUMU	3
1.2. NÜFUS VE İŞGÜCÜ.....	3
1.3. ELEKTRİK ALTYAPISI.....	3
1.4. İKLİM	3
2. EKONOMİ- DIŞ TİCARET.....	4
2.1. KATAR'IN EKONOMİSİ.....	4
2.2. EKONOMİDE GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLER.....	4
2.3. KATAR'IN DIŞ TİCARETİ	5
2.4. KATAR'IN TÜRKİYE İLE TİCARETİ.....	5
3. İKLİMLENDİRME SEKTÖRÜ İTHALATI	7
4. VERGİ ORANLARI VE İTHALAT UYGULAMALARI	12
5. KATAR MÜTEAHHİTLİK VE TEKNİK MÜŞAVİRLİK SEKTÖRÜ.....	14
6. PRATİK BİLGİLER	15
SEKTÖREL DERNEKLER.....	15
SEKTÖREL FUARLAR.....	15
PASAPORT VE VİZE İŞLEMLERİ.....	15
TİCARETİ ETKİLEYEN KÜLTÜREL FAKTÖRLER.....	16
PARA KULLANIMI.....	17
YEREL SAAT	17

I. GENEL BİLGİLER

Başkent	Doha
Yönetim Biçimi	Üniter anayasal mutlak monarşi
Yüzölçümü	11.586 km ²
Sınır Komşuları	Suudi Arabistan (87 km)
Para Birimi	Katar Riyali (QAR) USD = 3,64 QAR
Dil	Arapça, İngilizce
Doğal Kaynakları	Petrol, doğal gaz, balıkçılık
Nüfus	2.444.174 (CIA Factbook Temmuz 2020 tahmini)
Satın Alma Gücü Paritesi	262,3 Milyar USD (World Bank, 2019)
GSYİH	175,6 Milyar USD (World Bank, 2019)
Kişi Başı GSYİH	64.781 USD (World Bank, 2019)
Büyüme Oranı	-% 0,18 (World Bank, 2019)
İhracat (Tüm Ürünler)	84,2 Milyar USD (Trade Map, 2018)
İthalat (Tüm Ürünler)	31,6 Milyar USD (Trade Map, 2018)
Dış Ticaret Dengesi	52,6 Milyar USD
İklimlendirme Sektörü İthalatı	1,4 Milyar USD
İklimlendirme Sektörü İhracatı	12.000 USD

I.1. KONUMU

Katar gerek nüfus gerek yüzölçümü açısından küçük Körfez ülkelerinden bir tanesidir. Arap Yarımadası'nın doğu kıyısında yaklaşık 11.586 km²'lik bir alana sahiptir. Kıyı şeridi 550 km, kara sınırı ise 87 km olup, Suudi Arabistan'la komşudur.

I.2. NÜFUS VE İŞGÜCÜ

Katar'da yüksek bir nüfus artış hızı görülmekle birlikte, söz konusu oran ülkenin sanayileşme ve yatırım çalışmaları kapsamında özellikle doğalgaz ve altyapı çalışmaları için bu ülkeye gelen yabancıların sayısındaki artıştan kaynaklanmaktadır. Ülkede çalışan yabancıların çoğunluğu Hindistan, Pakistan, Nepal ve Filipinler'den gelmektedir.

Nüfusun %90'ı şehirlerde yaşamaktadır. Başkent Doha nüfusun 45,7'sini, 10 km uzaklıktaki Rayyan ise %36,7'sini barındırmaktadır.

I.3. ELEKTRİK ALTYAPISI

Katar'da standart voltaj 240 volt'tur. Standart frekans ise 50 hz'dir. G tipi priz soketi kullanılmaktadır. Dünya Bankası verilerine göre ülkenin tamamının elektriğe erişimi bulunmaktadır. Aynı veritabanına göre ülkede elektrik kesintisi ile ilgili bir veri bulunmamaktadır.

I.4. İKLİM

Ülkenin iklim yapısı çöl iklimidir. Yazın hava sıcaklığı 50°C civarındadır. Yüzey suları ve bitki örtüsü yok denecek kadar azdır. Bazı kuyulardan yeraltı suyu çıkarılmakta ise de, suyun tamamı denizden arıtma yoluyla elde edilmektedir.

2. EKONOMİ- DIŞ TİCARET

2.1. KATAR'IN EKONOMİSİ

Katar ekonomisi temelde doğalgaz ihracatına dayalıdır. Katar, doğalgazdan petrol ürünleri üretilmesini ve ihraç edilmesini öngören “GTL – gas to liquids” teknolojisi konusunda da önemli adımlar atmış durumdadır. Diğer taraftan, ekonominin çeşitlendirilmesine ilişkin politikalar sadece doğalgaz ve buna bağlı sanayi tesislerinin kurulması ile sınırlı kalmamakta, enerji dışı alanlarda faaliyet gösterecek firmaların Katar’a çekilmesine de çalışılmaktadır.

Suudi Arabistan, BAE, Bahreyn ve Mısır'ın 2017 Haziran ayından itibaren Katar'a abluka uygulamaya başlamaları bu ülkenin ekonomisi için ilave bir sınama teşkil etmiştir. Kriz çerçevesinde Katar'ın Suudi Arabistan ile olan tek kara sınırı ve ambargo uygulayan diğer ülkelerle olan hava ve deniz sınırları kapatılmıştır. Katar, düşen petrol fiyatlarına ve ambargoya, mali yapısını güçlendirerek ve ekonomisini çeşitlendirerek karşılık vermiş ve iki krizi de aşmayı başarmıştır.

Ülke ekonomisinin gösterdiği güçlü performansın en önemli yansıması söz konusu büyümenin sürdürülebilir kılınması için birbiri ardına altyapı ve üstyapı projelerine başlanması olarak kendini göstermiş ve ülke gerek sürdürülen, gerek planlanan yoğun alt ve üst yapı yatırımları çerçevesinde dünyanın en önemli müteahhitlik hizmetleri pazarlarından biri haline gelmiştir. Bu arada, etkin çabalar sonucunda 2022 yılında yapılacak dünya futbol şampiyonasına ev sahipliği yapacak olan Katar, bu organizasyonla güçlü ekonomik yapısını taçlandırmıştır.

Katar, Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Raporu (Doing Business) 2020'de dünyada 77. sırada yer almaktadır. Genel olarak İş Kurma alt kırılımında Dünyada 108., İnşaat İzinleri alt kırılımında 13., Dış Ticarete 101. ve Sözleşmelerin İcrasında ise 115. sırada yer almaktadır.

2.2. EKONOMİDE GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLER

Katar 2017 ablukasından sonrası ekonomisini çeşitlendirmek için adımlar atmış ve ekonominin petrole bağımlılığını kırmaya başlamıştır. 2018 yılında ise Katar'da Serbest Bölge oluşturulmasına ilişkin kanun onaylanmıştır. Bu şekilde iş kurma prosedürlerinin kolaylaştırılması, alt yapı ve üst yapı hizmetlerinin temin edilmesi gibi imkanlar sağlanarak yabancı yatırımları ülkeye çekmek amaçlanmıştır. Mart ayında ikincisi açıklanan Ulusal Kalkınma Stratejisinde de yatırım ortamının iyileştirilmesi, ülkede yabancı yatırımların artırılması, özel sektörün güçlendirilmesi ve ekonomik faaliyetlerde petrol dışı alanlarında çeşitlendirilmesi amaçlarına öncelik verilmiştir.

Bu bağlamda Katar ekonomisini çeşitlendirmesi ve 2022 yılında Katar'da düzenlenmesi planlanan Dünya Kupası'na yönelik inşaat ve alt yapı sektörüne yönelik yaptığı yatırımlar ile kırılganlığını azaltmıştır. 2020 yılındaki COVID-19 pandemisi ve petrol fiyatlarındaki düşüş konjonktüründe Katar'ın eski durumuna göre kendini daha kolay toplaması düşünülmektedir.

IMF'ye göre 2020 yılında Katar'ın %4,3 küçüleceği, Dünya Bankası'na göre ise 2020 yılında %3,5 küçülme yaşayacağı, 2021 yılında ise ekonominin toparlanarak %3,5 büyüyeceği tahmin edilmektedir.

2.3. KATAR'IN DIŞ TİCARETİ

Katar dış ticareti, uluslararası enerji fiyatlarına bağlı olarak şekillenmektedir. Diğer taraftan, tamamlanmış veya sürdürülmekte olan petrol ve gaz sektöründeki yatırımlar, altyapı geliştirme programı, sanayi, eğitim ve turizm sektöründeki yatırımlarla artan ihracat ve ithalata bağlı olarak dış ticaret hacmi son yıllarda katlanarak gelişmektedir. 2017 blokajına rağmen dış ticaret hacminin büyüklüğü korunmuştur. 2018'de hacim artmaya devam etmiştir.

Tablo 1- Katar'ın Dış Ticareti (Bin USD)

	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2017	67.498.106	29.896.357	97.394.463	37.601.749
2018	84.288.458	31.695.930	115.984.388	52.592.528

Kaynak: Trade Map

Katar 2018 yılında ihracatının %86,02'sini 27. fasıl petrol ve ürünleri üzerinden gerçekleştirmiştir. Katar'ın 2018 yılındaki en önemli alıcıları ise Japonya ve Güney Kore olmuştur. Bununla birlikte 2018 yılı ihracatının %3,5'ini 39. fasıl plastik ve ürünleri oluşturmaktadır. Katar'ın 2018 yılında en fazla ihracat gerçekleştirdiği ülkeler Japonya (%17,39), Güney Kore (%17,36), Hindistan (%12,05), Çin (%11,4), Singapur (%8,1)'dur.

Katar'ın 2018 yılı ithalatında en önemli ürün grupları ise 84. fasıl makine ve aksamaları (%16,03), 85. fasıl elektronik ürünleri (%9,52) ve uçak- uzay araçları (%8,99)'dir. Katar'ın makine ve aksamaları kaleminde en önemli tedarikçileri ise ABD, Çin, İngiltere, Almanya ve İtalya'dır. Katar'ın 2018 yılı ithalatında en önemli ortakları ise ABD (%19,48), Çin (%12,35), Hindistan (%6,27), Almanya (%6,15), İngiltere (%5,71)'dir.

2.4. KATAR'IN TÜRKİYE İLE TİCARETİ

Türkiye ve Katar arasında ikili ticaret hacmi son yıllarda hızla artmıştır. 2010'lu yıllarında Türkiye Katar'a yönelik dış ticaret fazlası vermiştir. Akabindeki yıllarda dış ticaret fazlamız artarak devam etmiştir. Katar'a Suudi Arabistan'ın önderliğinde uygulanan ekonomik ve siyasi ambargo nedeniyle, Katar dış ticarete Türkiye ile yakınlaşmıştır.

Tablo 2- Katar'ın Türkiye ile Ticareti (Bin USD)

	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2017	538.672	805.084	1.343.756	-266.412
2018	1.075.049	1.327.449	2.402.498	-252.400

Kaynak: Trade Map

Katar'ın 2018 yılı ihracatında Türkiye % 1,27'lik pay ile 13. sırada yer almıştır. Katar'ın 2018 yılı Türkiye'ye ihracatının %68,85'ini petrol gazları ve hidrokarbonlar, %18,39'unu ise işlenmemiş alimünyum oluşturmuştur.

Katar'ın 2018 yılı ithalatında Türkiye %4,18'lik pay ile 8. sıradadır. Katar'ın Türkiye'den ithalatı 2017'den 2018 yılına %64,8 artış göstermiştir. İthalatta en önemli kalemler ise deniz taşıtları (%8,56), demir çelikten inşaat aksamı (%5,66), mobilyalar (%2,95)'dir.

T.C. Ticaret Bakanlığı web sitesi Katar Ticaret Müşavirliği sayfasında yayınlanan Sanayi Ürünleri Potansiyel Ürün Matrisinde sektörümüz iştiğalinde bulunan veya sektörümüzle ilişkili 7308 *“Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatla kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.”* 3. sırada, 8415 *“Klima cihazları”* 6. sırada, 7326 *“Demir çelikten eşya”* 13.sırada, 8418 *“Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar”* 16.sırada, 3917 *“Plastikten hortumlar, borular ve bağlantı elemanları (manşon, nipel, dirsek, flanşlar, vb.)”* 21. sırada, 7306 *“Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular ve içi boş profiller”* 22.sırada, 8516 *“Elektrikli su ısıtıcıları”* 25. sıradadır.

3. İKLİMLENDİRME SEKTÖRÜ İTHALATI

Katar, iklimlendirme sektöründe dışarıya bağımlı ve istikrarlı bir şekilde ithalat yapan bir ülkedir. 2018 yılında iklimlendirme sektörü ithalatı bir önceki yıla göre %0,17 azalış ile 1,4 Milyar USD olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılında iklimlendirme sektörü ithalatı tüm ithalat içinde %4,44 paya sahiptir.

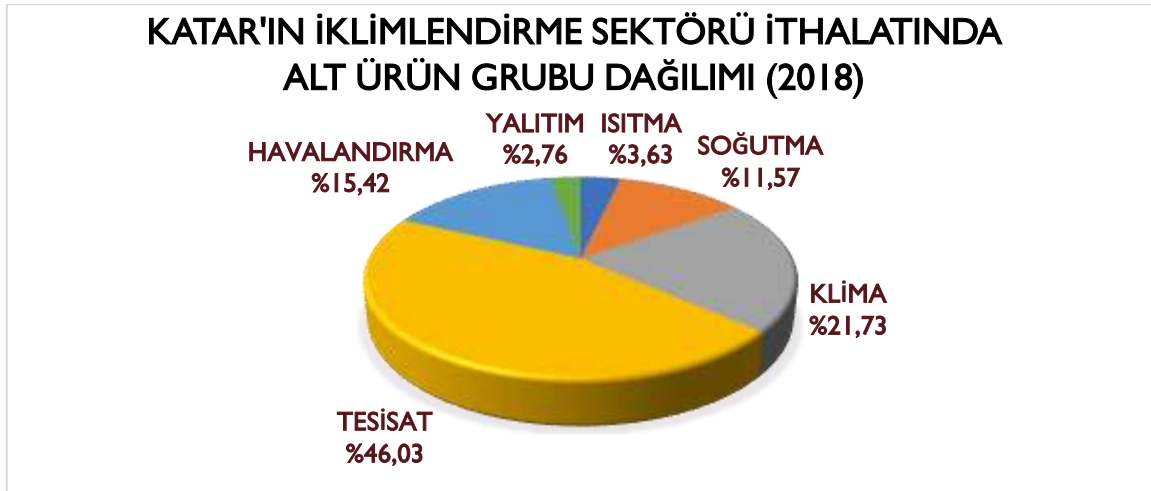
Katar 2018 yılında sırasıyla Tesisat (%46,03), Klima (%21,73), Havalandırma (%15,42), Soğutma (%11,57), Isıtma (%3,63), Yalıtım (%2,76) alt ürün gruplarından ithalat gerçekleştirmiştir. Türkiye'den 2018 yılı ithalatında alt ürün grubu sıralaması ise Tesisat (%38,67), Havalandırma (%23,19), Soğutma (%19,05), Klima (%16,98), Yalıtım (%14,38), Isıtma (%1,55) şeklindedir.

Tablo 3- Katar'ın İklimlendirme Sektörü İthalatı (Bin USD)

ÜRÜN GRUPLARI	Katar'ın Dünya'dan İthalatı			Katar'ın Türkiye'den İthalatı		
	2017	2018	2017-2018 Değişim (%)	2017	2018	2017-2018 Değişim (%)
ISITMA SİSTEM VE ELEMANLARI	53.732	51.199	-4,71	1.022	649	-36,5
SOĞUTMA SİSTEM VE ELEMANLARI	217.207	162.901	-25	3.956	7.964	101,31
KLİMA SİSTEM VE ELEMANLARI	327.923	305.923	-6,71	2.744	7.100	158,75
TESİSAT SİSTEM VE ELEMANLARI	594.196	647.969	9,05	10.587	16.163	52,67
HAVALANDIRMA SİSTEM VE ELEMANLARI	169.803	217.148	27,88	5.011	9.696	93,49
YALITIM MALZEMELERİ	47.461	38.970	-17,89	621	6.011	867,95
TOPLAM	1.410.065	1.407.647	-0,17	22.471	41.795	86

Kaynak: Trade Map

Grafik 1- Katar'ın İklimlendirme Sektörü İthalatında Alt Ürün Grubu Dağılımı (2018)

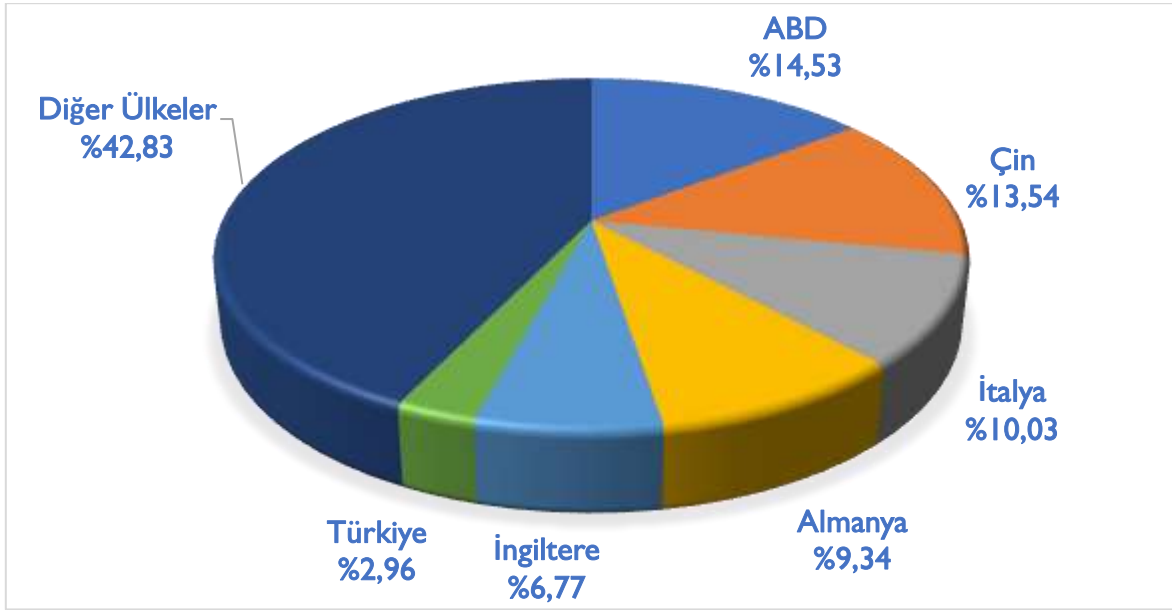

Katar yıllara göre iklimlendirme sektöründen değer olarak en fazla 848180 “Diğer muslukçu eşyası” ithalatı gerçekleştirmiştir. 2018 iklimlendirme sektörü ithalatının %11,22’si bu ürün grubu üzerinden yapılmıştır. Katar’ın 2018 yılında Türkiye’den değer olarak en fazla ithal ettiği ürün grubu da 391740 “Plastikten tüp, boru ve hortum bağlantı elemanları” olmuştur, bu ürün grubu ithalatının %15,19’u Türkiye’den yapılmıştır. Bu ürün grubunun 2018 yılı ithalatında Türkiye 1.dir.

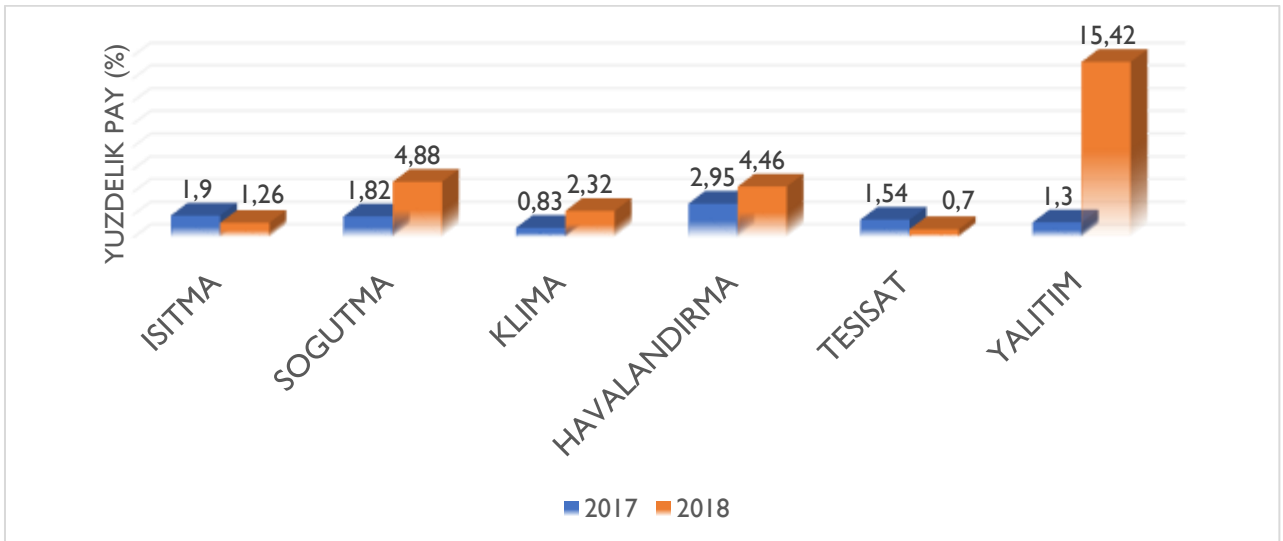
Katar’ın 2018 yılında iklimlendirme sektörü ithalatında önemli ortakları Amerika (%14,53), Çin (%13,54), İtalya (%10,03), Almanya (%9,34), İngiltere (%6,77)’dir. Türkiye, 2018 yılında %2,96’lık pay ile 12. sıradadır. Bir önceki senede Türkiye %1,59’luk pay ile 13. sıradaydı.

Grafik 2- Katar’ın İklimlendirme Sektörü İthalatında Başlıca Ülkeler (2018)

Katar’ın 2018 yılı iklimlendirme sektörü ithalatında alt ürün gruplarına göre Türkiye’nin payları Isıtma (%1,26), Soğutma (%4,88), Klima (%2,32), Havalandırma (%4,46), Yalıtım (%15,42) olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 3- Katar’ın İklimlendirme Sektörü İthalatında Türkiye’nin Yüzdeler Payları (%)

Katar'ın ısıtma sistem ve elemanları kapsamında en fazla ithalat gerçekleştirdiği ürün grubu 851610 GTİP Numaralı “*Elektrikli su ısıtıcılar, daldırma suretiyle ısıtıcı cihazlar*”dır. 2018 yılında bu ürün grubu ithalatının sadece binde 5'i Türkiye'den ithal edilmiştir. Katar'ın Türkiye'den değer olarak en fazla ithalat gerçekleştirdiği ürün grubu ise 840219 GTİP Numaralı “*Diğer buhar üreten kazanlar (karma kazanlar dahil)*”dır. 2018 yılında bu ürün grubu ithalatının %9,12'si Türkiye'den gerçekleştirilmiş olup Türkiye bu ürün grubu ithalatında İngiltere, Çin, ABD, İtalya'nın ardından 5. sırada yer almıştır. Bu alt ürün grubu kapsamında Türkiye'den yüzde olarak en fazla ithal edilen ürün grubu ise 840410 GTİP Numaralı “*Buhar kazanları için yardımcı cihazlar*” olmuştur. 2018 yılında bu ürün grubu ithalatının %26,31'i Türkiye'den ithal edilmiş olup Türkiye Hindistan'ın ardından ikinci sırada yer almıştır. Katar'ın ısıtma sistem ve elemanları kapsamında en güçlü tedarikçisi Güney Kore ve Amerika olmuştur. Türkiye ise Katar'ın 2018 yılı ısıtma sistem ve elemanları ithalatında %1,26'lık pay ile 13. sıradadır.

Katar'ın soğutma sistem ve elemanları kapsamında 2018 yılında en fazla ithalat gerçekleştirdiği ürün grubu 841869 GTİP Numaralı “*Kondenserleri ısı değiştiricisi fonksiyonu gören kompresörlü ünite*” olmuştur. Aynı yılda bu ürün grubu ithalatının %3,72'si Türkiye'den yapılmıştır. Katar'ın 2018 yılında değer olarak Türkiye'den en fazla ithalat gerçekleştirdiği ürün grubu 841850 GTİP Numaralı “*Vitrin, tezgah vb. tipi soğutucu-dondurucular*”dır. 2018 yılında bu ürün grubu ithalatının %14,73'ü Türkiye'den yapılmış olup Türkiye, İtalya'nın ardından 2.tedarikçi ülke olmuştur. 2018 yılında, Katar'ın Türkiye'den yüzde olarak en fazla ithalat gerçekleştirdiği ürün grubu 841899 GTİP Numaralı “*Soğutucu/dondurucu-ısı pompalarına ait aksam-parçalar*”dır. 2018 yılında bu ürün grubu ithalatının %21,83'ü Türkiye'den yapılmıştır. Türkiye bu ürün grubu ithalatında 2017 yılında 6.sırada iken 2018 yılında 1.sıraya yükselmiştir. Katar'ın soğutma sistem ve elemanları alt ürün grubunda en güçlü tedarikçileri Amerika ve İtalya'dır. Türkiye 2018 yılında %4,88 pay ile 7. sıradadır.

Katar'ın klima sistem ve elemanları kapsamında en fazla ithalat gerçekleştirdiği ürün grubu 841510 GTİP Numaralı “*Pencere/duvar tipi klimalar (tek bir gövde halinde)*”dır. 2018 yılında bu ürün grubu ithalatının sadece binde biri Türkiye'den yapılmıştır. Katar'ın bu ürün grubunda ana tedarikçileri Çin ve Tayland'dır. Katar'ın bu ürün grubunda değer ve yüzde olarak Türkiye'den en çok ithal ettiği ürün grubu ise 841581 GTİP Numaralı “*Bir soğutucu ünite ve soğutma/ısıtma çevrimli klimalar*” olmuştur. 2018 yılında bu ürün grubu ithalatının %11,38'i Türkiye'den yapılmış olup Türkiye, Tayland ve Çin'in ardından 3. sırada yer almaktadır. Katar'ın klima sistem ve elemanları kapsamında en güçlü tedarikçileri dünyada klima üretiminin kalbi olan Uzakdoğu ülkeleridir. Türkiye, 2018 yılında Katar'ın klima sistem ve elemanları ithalatından %2,32 pay almış ve 11.sırada yer almıştır.

Katar'ın havalandırma sistem ve elemanları kapsamında en fazla ithalat gerçekleştirdiği ürün grubu 841583 GTİP Numaralı “*Soğutma tertibatı bulunmayan diğer klima cihazları*”dır. 2018 yılında bu ürün grubu ithalatının %4,59'u Türkiye'den gerçekleştirilmiştir. Bu ürün grubunda Katar'ın 2018 yılında Türkiye'den yüzde olarak en fazla ithal ettiği ürün grubu %14,14'lük pay ile 830790 GTİP Numaralı “*Diğer adi metallere eğilip bükülebilen borular*”dır. Türkiye 2018

yılında bu ürün grubu ithalatında Çin ve Belçika'nın ardından 3.dür. Katar'ın havalandırma sistem ve elemanları kapsamında en güçlü tedarikçisi İtalya'dır. Türkiye 2018 yılı Katar'ın havalandırma sistem ve elemanları ithalatında %4,46'lık pay ile 10. sıradadır.

Katar'ın tesisat sistem ve elemanları kapsamında en fazla ithalat gerçekleştirdiği ürün grubu 848180 GTİP Numaralı *"Diğer muslukçu eşyası"*dir. 2018 yılında bu ürün grubu ithalatının %1,61'i Türkiye'den gerçekleştirilmiştir. Katar'ın Türkiye'den değer ve yüzde olarak en fazla ithalat gerçekleştirdiği ürün grubu ise 391740 GTİP Numaralı *"Plastikten tüp, boru ve hortum bağlantı elemanları"*dir. 2018 yılında bu ürün grubu ithalatının %15,19'u Türkiye'den yapılmış olup Türkiye bu ürün grubu ithalatında 1. sıradadır. Katar'ın tesisat sistem ve elemanları kapsamında en önemli tedarikçisi Güney Kore'dir ve 2018'de pazarın %37,02'sine hakim olmuştur. Türkiye 2018 yılında binde 7'lik pay ile 12. sıradadır.

Son olarak, Katar'ın yalıtım malzemeleri kapsamında en fazla ithalat gerçekleştirdiği ürün grubu 680610 GTİP Numaralı *"Cüruf, kaya yünü vb. mineral yünler, karışımları (kütük, levha vb. halinde)"* olmuş ve bu 2018 yılında bu ürün grubu ithalatının %7,56'sı Türkiye'den gerçekleştirilmiştir. Katar'ın 2018 yılında Türkiye'den yüzde ve değer olarak en fazla ithalat gerçekleştirdiği ürün grubu ise 701939 GTİP Numaralı *"Camdan örtüler, şilteler, panolar; dokunmamış mensucattan eşya"*dir. 2018 yılında büyük bir yükseliş ile bu ürün grubunun %49,32'si Türkiye'den gerçekleştirilmiştir. Katar'ın yalıtım malzemelerinde en önemli tedarikçileri yıldan yıla değişmekte olup 2018 yılında pazarda Hindistan ve Türkiye söz sahibi olmuştur.

Katar'ın 2018 yılı iklimlendirme sektörü ithalatında Türkiye'nin güçlü olduğu ürün grupları sıralamaları ile aşağıdaki listede belirtilmektedir.

- Klima Santrali ithalatında %10,39 ile 4.yüz. (Ürdün 1., İtalya 2., İspanya 2.)
- Diğer adi metallere eğilip bükülebilen borular ithalatında %14,4 ile 3.dür. (Çin 1., Belçika 2.)
- Poliüretanlardan gözenekli levha, yaprak, pelikül, lamlar ithalatında %14,73 ile 2.dir. (İran 1.)
- Gözenekli kauçuktan; levha, tabaka ve şeritler ithalatında %17,71 ile 4.dür. (Hindistan 1.)
- Buhar kazanları için yardımcı cihazlar ithalatında Türkiye %26,31'lik pay ile 2.dir. (Hindistan 1.)
- 841581 Rooftop ithalatında %11,38 ile 3.dür. (Tayland 1, Çin 2.)
- 732181 Demir/çelikten diğer cihazlar (gaz yakıtlı/hem gaz hem diğer yakıtlı) ithalatında Türkiye %9,91'lik pay ile 2. dir. (Çin 1.)
- 841850 Vitrin tipi soğutucu-dondurucular ithalatında %14,73 ile 2.dir. (İtalya 1.)
- 391740 PVC boru ithalatında %15,19 ile 1.dir.
- 841899 Isı pompalarına ait aksam-parçalar ithalatında %21,83 pay ile 1.dir.
- 841891 Soğutucu/dondurucu cihazlara mahsus mobilyalar ithalatında %27,3 ile 1.dir.

- 701939 Camdan örtüler, şilteler, panolar; dokunmamış mensucattan eşya ithalatında %49,32 ile 1.dir.

Katar'ın iklimlendirme sektörü ihracatı incelendiğinde yıllara göre çok büyük düşüş yaşandığı ve ülkenin sektör kapsamında dışa bağımlı olduğu söylenebilir. Trademap 2018 verilerine göre Katar sadece 12.000 USD'lik bir ihracat gerçekleştirmiştir. Bu ithalatın tümü 760900 GTİP Numaralı "*Aluminyum boru bağlantı parçaları üzerinden*" gerçekleştirilmiştir. Bu ithalatın 11.000 USD'si Umman'a 1.000 USD'si ise Maldivlere yapılmıştır.

4. VERGİ ORANLARI VE İTHALAT UYGULAMALARI

Katar, 1 Ocak 2003 tarihinde yürürlüğe giren Körfez İşbirliği Konseyi Gümrük Birliği'nin (KİKGB) bir üyesi olarak bu birliğin üyelerince uygulanan ortak gümrük tarifelerini uygulamaktadır. Katar'ın KİK üyeliği çerçevesinde üçüncü ülkelere uygulanan gümrük vergisi oranı pek çok ürün için CIF fiyatının % 5'i olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, bazı temel gıda maddelerinin (buğday, pirinç, mısır, un, çay ve kahve, şeker, baharatlar, yem bitkileri, süt tozu, canlı hayvanlar, taze sebze ve meyveler, deniz ürünleri) ithalatında gümrük vergisi oranı %0'dır. Diğer taraftan tütün, tütün mamulleri ve alkollü içkiler için gümrük vergisi oranı %100'dür. Aşağıdaki tabloda Katar'ın 2018 yılında iklimlendirme sektöründe en çok ithal ettiği 20 üründe ilişkin vergi oranları yer almaktadır.

<https://www.ecustoms.gov.qa/qccsw/jsf/tariff/EXPublicHeadingList.jsf> (Erişim Tarihi 4 Eylül 2020)

Tablo 4- Katar'ın İklimlendirme Sektörü Ürünlerine Uyguladığı Vergi Oranları (%)

GTİP Numarası	Ürün Grubu	Vergi Oranı (%)
'848180	Diğer muslukçu eşyası	5
'841510	Pencere/duvar tipi klimalar (tek bir gövde halinde)	5
'848190	Musluklar, valfler vb. cihazların aksam, parçaları	5
'842199	Filtre, arıtma cihazlarının aksam, parçaları	5
'841370	Diğer santrifüjlü pompalar	5
'841950	Isı değiştiriciler (eşanjörler)	5
'841490	Hava, gaz pompası, kompresörü, vantilatör vb. aksamı, parçaları	5
'841391	Pompaların aksam-parçaları	5
'842139	Diğer motorlar için hava filtreleri	5
'842121	Suyun filtre edilmesi/arıtılmasına mahsus cihazlar	5
'841990	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazların aksam-parçaları	0
'841869	Kondenseri ısı değiştiricisi fonksiyonu gören kompresörlü ünite	5
'841590	Klima cihazlarının aksam-parçaları	5
'902620	Basınç ölçen/kontrol eden cihazlar	0
'841430	Soğutma cihazlarında kullanılan kompresörler	5
'848140	Emniyet/bırakma valfleri	5

'391740	Plastikten tüp, boru ve hortum bağlantı elemanları	5
'841459	Diğer vantilatörler-aspiratörler	5
'841582	Soğutma tertibatı bulunan diğer klima cihazları	5
'730799	Demir/çelikten diğer boru bağlantı parçaları	5

Kaynak: Katar Gümrük İdaresi

Katar'da stopaj ve kurumlar vergisi ile belirli ürünlerde seçici tüketim vergisi uygulanmakta olup, kişisel gelir vergisi, katma değer vergisi (KDV) ve emlak vergisi yoktur.

Standardizasyon: Katar, sanayi ürünlerinin sertifikalandırması hususunda ISO 22 ve 28 standartlarını uygulamaktadır. Ürünlerin sertifikalandırılması ihracatçı ülkenin akredite laboratuvarı tarafından rapor edilen testler ve bildirimler esas alınarak imalatçı tarafından sağlanan uygunluk sertifikası ile gerçekleştirilmektedir.

Katar Standardizasyon Genel Teşkilatı (QS) ise 2014 yılında kurulmuştur. Söz konusu kurum, uygulanması isteğe bağlı standartlar ile mecburi teknik düzenlemeleri hazırlamakta, kalite işareti kullanımı için lisansları, uygunluk sertifikası ve uygunluk işareti kullanımı için izinleri düzenlemekte, ürünler, ticari mallar ve hammadde için gerekli test işlemlerini gerçekleştirmekte, kalibrasyon hizmeti vermekte, değerli metallerin analizi ve kalite tayinini yapmaktadır.

Katar'da akreditasyon kuruluşu ise bulunmamaktadır. Ancak, Körfez Ülkeleri İşbirliği (KİK) Akreditasyon Merkezi üye ülkelerde uygunluk denetimi için akreditasyon hizmeti verme yetkisine sahiptir.

Kaynak: Katar Ticaret Müşavirliği Web Sayfası

5. KATAR MÜTEAHHİTLİK VE TEKNİK MÜŞAVİRLİK SEKTÖRÜ

İnşaat sektörü turizm ile birlikte Katar'ın hidrokarbon sektörü ardından gelen iki önemli sektördür. 2022'de Katar'ın ev sahipliği yapacağı Dünya Kupası ile birlikte inşaat sektörünün daha da güçleneceği düşünülmektedir.

Katar'da yaklaşık 7.500 Türk yaşamakta olup yaşayanların çoğu inşaat projelerinde çalışmaktadır. Türkiye ülkedeki Türk nüfusun sosyal ihtiyaçlarını karşılamak ve ülkede çalışmak isteyen Türkleri cesaretlendirmek amacıyla Katar'da farklı projeler düşünülmektedir.

2017'de Katar'a uygulanmaya başlanan ekonomik blokaja rağmen Katar 2022 Dünya Kupası kapsamında hazırlanabilmek amacıyla ülkede bir çok inşaat altyapı vb. Projeler gerçekleştirmektedir. Fakat bu blokaj ile birlikte inşaat alanında maliyetler artış göstermiştir. Ülkede ulaşım ve lojistik sektöründeki gelişmeler, hükümetin gelişmeleri yakında takip etmesi ve bölgede inşaat sektöründeki genel yavaşlama sebebiyle fiyat artışları kontrol edilebilmiştir.

BMI Research, Katar'ın inşaat sektörünün 2018 yılında %15,4 oranında büyümesini ve 2022'ye kadarki süreçte yıllık ortalama %14,1 oranında büyümeye devam etmesini öngörmüştür. 2020 yılında Dünya'yı etkisi altına COVID -19 pandemisi ile inşaat sektörü derinden etkilenmiştir. 21 Mayıs 2020 tarihi itibarıyla Katar'da iş yapan müteahhit firmalara Katar Kalkınma Bankası tarafından ulusal bankalar aracılığıyla faizsiz kredi kullanılmasına yönelik ulusal teminat programının süresi Katar Başbakanı ve İçişleri Bakanı talimatıyla karar verilmiştir.

Katar teknik müşavirlik pazarına girişte varolan yerel ortak, ofis, personel ve sigorta kısıtları nedeniyle müşavirlik firmalarımız pazarda yerel oyuncu olarak varlık gösterememektedir. Diğer taraftan, ülkedeki müteahhit ve müşavir firmalar ile işbirliğine gidilerek alt yüklenici olarak ve Türkiye üzerinden iş almak mümkün bulunmaktadır. Tabanlıoğlu Mimarlık yerel ortakla hizmet veren tek Türk müşavirlik firmasıdır. 2017 yılı içerisinde Tekfen Mühendislik A.Ş., Tekfen İnşaat tarafından yürütülen Al Khor yolunda alt yüklenici olarak çalışmaya başlamış ve imzaladığı kontrata bağlı olarak, şube olarak Katar'da hizmet vermeye başlamıştır.

Katar toplam 16,9 milyar dolarlık kümülatif proje bedeli ile Türk müteahhitlik sektörünün yurtdışında üstlendiği işlerin %4,5'inin alındığı, en çok proje üstlenilen 7. ülke konumundadır. 2018 yılında da alınan 2,03 milyar dolarlık proje bedeli ile Rusya ve Suudi Arabistan gibi iki büyük pazarın ardından %10 payla en fazla iş alınan 3. ülke olmuştur. Ülkemiz müteahhitleri daha önce bahsedilen, havalimanı genişleme projesi, metro hatları uzatım ihaleleri, askeri tesis ihaleleri ve konut ve ticari merkez ihalelerini özellikle takip etmektedir. Katar Petrolleri tarafından LNG üretim kapasitesinin artırılmasına yönelik program dahilinde ihale edilecek endüstriyel tesislerin de Türk firmaları tarafından takip edildiği bilinmektedir.

6. PRATİK BİLGİLER

SEKTÖREL DERNEKLER

ASHRAE ORYX CHAPTER

Web: <http://ashraeqatar.com/home.html>

Katar Mühendisler Derneği (Qatar Society of Engineers)

Web: <https://qatarse.org/>

SEKTÖREL FUARLAR

Big 5 Qatar

Yer: Doha- KATAR

Tarih: 13-10 Ekim 2020

Project Qatar

Uluslararası İnşaat – Yapı Malzemeleri, Ekipman ve Çevre Teknolojileri Fuarı

Yer: Doha- KATAR

Tarih: 7-10 Aralık 2020

PASAPORT VE VİZE İŞLEMLERİ

Ülkemiz ile Katar arasında “Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport Hamilleri İçin Vizenin Karşılıklı Olarak Kaldırılmasına Dair Mutabakat Muhtırası” 14 Ağustos 2010’dan beri yürürlüktedir. Bu çerçevede, Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamili Türk vatandaşları Katar’a girişlerinde vizeden muaftır. Umuma mahsus pasaport hamileri ise, havalimanında turistik amaçlı 2 hafta kalış süreli vizelerini, Katar’da bir otelden rezervasyon yaptırmak ve 100 Katar Riyali ödemek karşılığında alabilmektedirler. Ülkeye yolcu beraberinde alkol getirilmesi yasaktır.

Kaynak: T.C. Dışişleri Bakanlığı

TİCARETİ ETKİLEYEN KÜLTÜREL FAKTÖRLER

Katar, yerel halkın tüm nüfusa oranının %15 düzeyinde olduğu oldukça kozmopolit yapıda bir ülkedir. İş görüşmesi yaparken hangi etnik gruptan kişiyle temas halinde bulunulduğuna dikkat edilmeli ve ona göre davranılmalıdır. Yerel tüccarlar uzun zamanlardan gelen bir ticaret kültürüne sahiptirler ve ticari müzakerelerde oldukça başarılıdırlar. Alışveriş yapılan dükkanlarda ürünler her zaman pazarlığa tabidir.

İş görüşmelerine hızlı bir şekilde geçilmemelidir. İş görüşmelerinden önce kişisel konularda sohbet edilmeli, belirli bir zaman geçtikten sonra iş konuşulmaya başlanmalıdır. Toplantılar belirlenenden daha geç başlayabilmektedir. Ancak, sizin toplantılara zamanında gitmeniz uygun olacaktır. Tüm sözlü anlaşmaların aynı zamanda sözleşmeye dökülmesinde fayda vardır.

Katar'da işe başlamadan önce karşılıklı güvenin oluşturulması oldukça önemlidir. Katarlı iş adamları bir tanıdık vasıtasıyla iş yapmayı tercih etmektedirler. Kişisel temas oldukça önemli olup, hiç tanımadıkları kişilerle e-posta aracılığıyla ticaret yapılması tercih edilmemektedir. Evlerinin "Meclis" denen bölümünde toplanarak konuları daha rahat bir ortamda ve kahve içerek tartışmakta, bu gayri resmi toplantılar genellikle akşam saatlerinde gerçekleştirilmektedir.

Katar'da aile hayatına çok fazla önem verilmekte aile problemleri nedeniyle iş görüşmeleri yarıda kesilebilmekte ya da iptal edilebilmektedir. Bu ülkede misafir ağırlamaya çok büyük önem verilmektedir. Yemeğin elle yenmesi Araplar arasında oldukça yaygındır. Sol el ile yemek yenmesi uygun karşılanmamakta olup, ayrıca sol el ile hiçbir koşulda yemeğe uzanılmaması veya bir şey iletilmemesi gerekmektedir.

Yılın en sıcak ayı olan Ağustos ayında ve Ramazan ayı ve dini bayramlarda iş görüşmeleri planlanmaması tavsiye edilmektedir. İslam takviminde ay takvimi kullanılmaktadır. Ay 28 çekmekte ve 12 ay içerisinde 354 gün bulunmaktadır. Bunun neticesinde dini bayramlar her yıl farklı zamanlarda uygulanmaktadır. Randevu talep edilmeden önce bayramların hangi tarihe geldiğine dikkat edilmelidir. İş görüşmeleri için Cuma gününe randevu talep edilmesi hoş karşılanmayacaktır. Cuma günü ibadet ve aile içi toplantılara ayrılmıştır.

Katar son yıllarda modernleşmesine hız vermiş bir ülkedir. Ancak, ülkenin modern görüntüsüne bakarak halkın geleneksel yapısı göz ardı edilmemelidir. Dinin politika, sosyal davranışlar ve iş dünyası üzerinde önemli bir yeri vardır.

Erkekler arasında el sıkışması yaygındır. El kalbin üzerine götürülerek de karşı taraf selamlanabilir. En sık rastlanan selamlaşma şekli "Salam alaykum", "Wa alaykum as-salam" şeklindedir. Selamlaşma için bazı temel Arapça sözcüklerin öğrenilmesinde fayda vardır. Ülke yemekleri ile ilgili konuşmak uygun bir konu olacaktır. "İnşallah, elhamdülillah, maaşallah" gibi kelimeler İngilizce konuşmalarda bile sık sık kullanılmaktadır.

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı Katar Pazar Bilgileri Raporu

PARA KULLANIMI

Katar Riyali halihazırda ABD Dolarına çıpalı olarak sabit $1 \$ = 3,64 \text{ QR}$ üzerinden işlem görmektedir.

Ticari işlemlerde nakit, kredi kartı ve çek kullanılabilir. Özellikle çek kullanımı çok yaygındır. Buna ilaveten gelişmiş bir bankacılık sistemi bulunmakta ve para transferi yapılabilmektedir.

YEREL SAAT

GMT+3, yaz saati uygulaması yoktur. Türkiye saati ile saat farkı bulunmamaktadır.